

חיים ופנינה רמון
הוא אף פעם לא בבית...

היו שואלים אותי, הייתי שולל את המיבצע מכל וכל, הרי אם כבר יוצאים צריך לתת גיבוי. ברגע שחלפו 72 השעות והתברר שהכוונות הן לחבור עם הנוצרים ולהמליך את בשיר ג'מאיל ושאין לזה דבר וחצי דבר עם שלום ישובי הגליל, אלא מדובר במילחמה מדינית, שללתי את המילחמה מכל וכל.

מה היתה דעתך על התנהגותו של חברי הכנסת אמרי רון, שבא משרדה הקרב לבוש במדייקרב וביונס מסיבת עיתונאים בכנסת, כדי להצדיק את המילחמה?

בלשון המעטה לא התלהבתי מהעניין הזה. היה כזה אוושה מידה לא הגונה, אתה בא מהחזית מאובק, אי אפשר לשפוט את דבריך שלא כאופן ריגשי. אם היה בא כפוליטיקאי, כחבר הכנסת, מתרחץ, מסיר את המדים ואומר מה שאמר, אז זה בהחלט לגיטימי.

„אם יושבים עם ארנסט יפת בארוחת צהריים, שהוא משלם אותה, קשה מאוד לצעוק עליו בוועדה הנספחים“

אני לא אוהב את החברה האלה שאומרים שמפני שהם מקייריית-שמונה דעתם כענייני ביטחון חשובה משלך.

מיפולגת העבודה אינה משופעת בכוחות צעירים. איך אתה מסביר את זה ששלוש-עשר מושבת אליה בליכך הרבה אנשים צעירים ומיפולגת העבודה לא?

החברה משלום-עכשויו לא רוצים לעבור (המשך בעמוד 62)

בסכנת התמודדות. הוא הרי לא מנהיג בלתי מעורר.

● **אם הוא לא מנהיג בלתי-מעורר ע'כני חברי מוסלגת, איך אתה רוצה שהוא יהיה מנהיג בלתי-מעורר ע'כני הציבור?**

גם כג. לא היה מנהיג בלתי-מעורר. תמיד היו בעיות ותמיד היו אנשים שלא הסכימו איתו במיפולגה.

● **הוא נחשב משיכמו ומעלה. איש לא אומר זאת על פרס.**

פרס הוא לא משיכמו ומעלה, אבל הוא אחד הטובים ביותר שיש למיפולגה, מבחינת כישוריו. אני מכיר אותו מקרוב, הרימוי הצבורי שלו עושה לו עוול משווע. לא שאין לו חסרונות. היו לי איתו מריבות ואי-הסכמות גם על בסיס אישי וגם על בסיס אחר. אבל הוא איש מוכשר מאוד, הממלא תפקיד קשה מאוד תחת איום מתמיד של התמודדות. אין לי ספק, שאם הוא יהיה ראש ממשלה, הוא יהיה ראש-ממשלה טוב. השאלה היא, האם הוא יביא את המיפולגה לניצחון בכחירות. זו השאלה?

● **אתה נחשב היום איש של מוטה גור. בזמנו הנהגת את המישמרת הצעירה נגד הצנחתו של גור לתפקיד יושב ראש מטה הצעירים במיפולגה. איך חל המהפך ביחסך לגור?**

ניהלתי נגדו מאבק ממש. אבל אז התחלנו לעבוד. וכאדם הוא אדם מקסים. הוא כן-אדם בדברים הקטנים ולא כפזזה. יש אנשים גדולים שמחקים פזזה. מוטה הוא אמיתי, וזה נעים ואפשר לדבר איתו. הדרך שבה הוא פועל מוצאת חן בעיני. יש לו אומץ-לב להגיד את מה שהוא חושב. כל מי שעובד עם מוטה, אוהב אותו. יהודה חשאי, למשל, שכליכך התנגד לו בעבר, התחיל לעבוד כיהוד איתו והוא כליכך אוהב את האיש שאפילו התבטא שמוטה מתאים להיות ראש ממשלה.

● **מוטה גור עצמו מעולם לא ניסה להסתיר את שאיפתו להיות ראש-ממשלה.**

באופן עקרוני, יש בו פוטנציאל להיות ראש-ממשלה.

● **מתי הפוטנציאל זה יתממש?**

כשהוא יחליט.

● **היית מוחליף את מוטה גור בשימעון פרס?**

אולי לא עכשויו. צריך לתת לפרס הזדמנות. כאשר מדברים על מי שיכול להיות מועמד להנהגת המיפולגה, מוטה הוא אחד המועמדים הרציניים.

השאלה אם יבוא איש שלישי אינה רלוונטית. אם את שואלת אם הייתי הולך ביוזומתי ומציע לנכון לעמיד את עצמו כראש המיפולגה, התשובה שלי היא לא! למדתי דבר אחד מפוליטיקה: אף פעם אל תתמוך במועמד, יותר משהמועמד תומך בעצמו.

● **ובכל זאת, אם היית בטוח שפרס הוא האיש המתאים, לא היית מעלה אפשרות של אדם שלישי, היית עונה לי שבכל מקרה, היית תומך בפרס גם אם אדם שלישי היה מוצע או מציע את עצמו.**

הבעייה עם פרס היא שאף אחד איננו אומר שהאיש איננו מוכשר ושהאיש לא יהיה ראש-ממשלה טוב. הבעייה היחידה עם פרס היא הבעייה האלקטוראלית. אלה מבין תומכי פרס, שעדיין מהססים, לא מהססים בגלל שנכון טוב מפרס, אלא מתוך מודעות לבעייה האלקטוראלית. השאלה היא, האם זה נכון

„מהרגע הראשון שנכנסתי לוועדה הנספחים נחקלתי בעובדה שהממשלה לא מגינה על האזרח מכני הגנבים החוקים במשק“

שהבעייה הזו נובעת רק מפני שפרס מרכז את האש, או בגלל פרס עצמו. ב-77 תמכתי בפרס, רק מפני שהיה נכס אלקטורלי.

● **אומרים על פרס שהוא אולי ראש מיפולגה טוב, אך כראש-ממשלה הוא ייכשל מפני שחשוב לו להיות בסדר עם כולם.**

יש כזה משהו. כשאתה רוצה להיות בסדר עם כולם, אתה לא יסדר עם אף אחד. אבל לדעתך, פרס כראש-ממשלה יהיה טוב מאשר פרס כיו"ר מיפולגה. אני לא מקנא בו לרגע. יש לו עסק עם מיפולגה המורכבת מאלף ואחת כעיות. כל אחד רואה את הקטע הצר שלו. הוא נמצא כל הזמן

● **אתה נחשב ליונה כמו יוסי שריד. איך קרה שבימיה הראשונים של מילחמת לבנון תמכת בה?**

עד ל-40 קילומטר הראשונים תמכתי. אני זוכר שאפילו אמרתי למוטה, בחצי חיך, שאני מקווה שלא יגיעו לכיירות. מהימים הראשונים של המילחמה היינו צמודים. הוא היה בדיכאון. מהרגע הראשון ידע מה צפוי, הוא אמר שהוא מכיר את האנשים חסרי האחריות.

● **הוא לא הביע הסתייגות בימים הראשונים.**

הוא הזהיר שנה שלמה מפני המילחמה. הבעייה היא שהוא לא פועל כמו יוסי. הוא ידע מההתחלה שזה לא יהיה 40 ק"מ.

● **איך זה שאתה לא הבנת שלא מדובר ב-40 קילומטר בלבד?**

אומרים לך 40 קילומטר, ראש-הממשלה אומר לך 40 קילומטר, האמנתי. היום אני יודע שעשיתי טעות. המילחמה הזו מעולם לא היתה אמורה להיות מיבצע של 40 קילומטר. אם הייתי יודע את זה, הייתי מסתייג מהתחלה.

● **יוסי שריד הסתייג.**

הוא טען מההתחלה שזו מילחמה כוללת. אם זה היה מסתיים ב-40 קילומטר, הוא היה טועה. אבל אני טעיתי. אני מודה. בהתחלה חשבתי שזה יהיה עוד מיבצע ליטאני. בסך-הכל היה מיספר אבירות יחסית לא גדול. נראה לי שבסך-הכל מנקים את השטח. היום אני מסתייג כמוכן.

● **יותר מדי חברי-כנסת ממיפולגת העבודה שלא הסתייגו אז, מסתייגים היום.**

זו בעייה. הולכנו שולל. בא ראש-הממשלה לפרס, לרביץ ולברליב, ולמרות שלהם היה מידע שיכול להיות אחרת, ראש ממשלת-ישראל חזר ואמר להם, כי מדובר במיבצע של 40 קילומטר, שיסתיים תוך 48 מקסימום 72 שעות. למי הם היו צריכים להאמין?

● **מתי התחלת להביע בקול רם הסתייגות מהמילחמה?**

בהזדמנות הראשונה. מהרגע שבו התמוטטה הפסקת-האש, שללתי מכל וכל את המילחמה. אני לא מכחיש שביום הראשון חשבתי שצריך לתמוך במילחמה ולו רק בגלל שהיא לא עסק ריגיוני של שרון. חשבתי, שגם אם אני מסוייג וגם חושב שלא צריך לצאת למילחמה וגם אם

